

30 marca 2022 r. Senacka Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej wniosła projekt stanowiący inicjatywę ustawodawczą w zakresie zmiany ustawy Prawo oświatowe (druk nr 679).

Celem projektu ustawy jest wprowadzenie zmian w systemie zwrotu kosztów dowozu dzieci, młodzieży i uczniów z niepełnosprawnościami do przedszkoli, szkół i innych placówek oświatowych.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie dzieciom z niepełnosprawnościami bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, szkoły podstawowej lub do ośrodka umożliwiającego realizację obowiązku przedszkolnego lub szkolnego, albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między organem wykonawczym gminy a rodzicami lub opiekunami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice lub opiekunowie.

Obecny stan prawny i cel zmian

W aktualnym stanie prawnym rodzicom (opiekunom) przysługuje zwrot kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów w oparciu o algorytm sformułowany w art. 39a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w którym jedną z decydujących zmiennych jest średnia cena jednostki paliwa w danej gminie, właściwego dla danego pojazdu, którą określa na każdy rok szkolny rada gminy. Przy obliczaniu kosztu przewozu trzeba też uwzględnić średnie zużycie paliwa na 100 kilometrów dla danego pojazdu według danych producenta pojazdu.

Zwrot kosztów następuje na podstawie umowy zawartej między organem wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego a rodzicami (opiekunami). Średnią cenę jednostki paliwa w gminie określa na każdy rok szkolny rada gminy.

Problem wynikający z ustalonej przepisami ustawy formuły zwrotu kosztów polega w ocenie projektodawców na tym, że zmienność kształtowania się ceny paliwa (jej wzrost), powoduje, że rodzice realizujący dowóz dzieci i młodzieży do placówek oświatowych nie otrzymują zwrotu kosztów poniesionych na zakup paliwa w rzeczywistym ich wymiarze.

Rekomendowane zmiany w projekcie ustawy

W projekcie proponuje się dokonać zmiany formuły wyliczania wysokości zwrotu poniesionych kosztów przez rodziców z tytułu dowożenia dziecka niepełnosprawnego do placówki oświatowej. Proponuje się, aby zwrot kosztu jednorazowego następował w wysokości nowo sformułowanego wzoru: **koszt = (a–b) × c**, gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- a – liczbę kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego, szkoły podstawowej albo szkoły ponadpodstawowej, a także przewozu rodzica z tego miejsca do miejsca zamieszkania lub miejsca pracy, i z powrotem,
 - b – liczbę kilometrów przewozu drogami publicznymi z miejsca zamieszkania rodzica do miejsca pracy i z powrotem, jeżeli nie wykonywałby przewozu,
 - c – stawkę za 1 kilometr przebiegu pojazdu.
- Stawkę za 1 kilometr przebiegu pojazdu określać będzie rada gminy, w drodze uchwały, przy czym stawka ta nie będzie mogła być niższa niż określona w przepisach wydanych na podstawie art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 180 i 209).

Projektodawcy oczekują, że efektem projektowanej ustawy będzie urealnienie kwoty zwracanej przez jednostkę samorządu terytorialnego rodzicom w związku z ponoszonymi kosztami dowożenia dziecka niepełnosprawnego do właściwej placówki oświatowej.

Wpływ na budżet jednostek samorządu terytorialnego:

Projektowana ustawa będzie oddziaływała na jednostki samorządu terytorialnego, gdyż ich zadaniem jest dowożenie dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych, a w przypadku gdy rodzice samodzielnie dowożą dzieci, gminy są obowiązane do zwrotu kosztów według zasad określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. W projekcie szacuje się jednak, że zmiana formuły obliczania zwrotu ponoszonych przez rodziców kosztów dowożenia dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych będzie miała marginalny wpływ na wzrost wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego z tego tytułu.

Wątpliwości w tym zakresie zgłosił Związek Powiatów Polskich w opinii do projektu z którą można zapoznać się [tutaj](#).

Skutki finansowe dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi:

Regulacja będzie oddziaływała na rodziny, które ponoszą wydatki związane z dowożeniem niepełnosprawnych dzieci do przedszkoli, szkół i innych placówek oświatowych. Wpływ ten, jak wskazują projektodawcy ma być pozytywny, choć prawdopodobnie zróżnicowany pod względem wysokości kwoty refundowanej rodzicom. Z dokonanej przez projektodawców analizy wynika, że jeden czynnik, tj. cena paliwa (skalkulowana w sposób bardziej zbliżony do rzeczywistego poziomu), będzie oddziaływać pozytywnie. Szacuje się, że uwzględnienie ceny paliwa według proponowanej zasady, w roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 przyczyniłoby się do wzrostu refundowanej rodzicom kwoty o 9–12%. Wpływ drugiego czynnika – średniego zużycia paliwa przez dany pojazd według informacji podanych przez jego producenta – będzie zróżnicowany, tzn. uzależniony od parametrów użytkowanego samochodu. Można przypuszczać, że im większe zużycie paliwa, tym mniejsza będzie korzyść ze zmiany sposobu rozliczania kosztów. Ponadto szacuje się, że przy zużyciu powyżej 15 l na 100 km projektowana zmiana przestanie być korzystna, jeżeli stawka zwrotu byłaby ustalona na poziomie minimalnym.

Przepisy projektowanej ustawy mają wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia a z projektem można zapoznać się [tutaj](#).